

Arnon Grunberg

TIRZA

"*Tirza* je maestralno napisan prikaz rasapa jedne ličnosti, jednog života i jednog intimnog svijeta; to je inteligentna, lucidna, sjajna vivisekcija društva kroz psihogram tragične figure čovjeka čiji se život pretvara u pustinju u kojoj on naposljetku i doslovno skončava, zahvaljujući dosjetljivoj, ali i maestralno napisanoj autorovoj inverziji koja simboličku metaforu mentalne pustinje jednoga duševno ispražnjena čovjeka i njegova pustoga života pretvara u vlastitom voljom i pomirenošću izabranu smrtonosnu, suicidalnu doslovnost." – **Božidar Alajbegović, "Vijenac" br. 630, 26. travnja 2018.**

<http://www.matica.hr/vijenac/630/maestralan-prikaz-rasapa-licnosti-27821/>

"Riječ je o autoru iz samog vrha književne Lige prvaka. *Tirza* izmiče svakom žanru – ovaj roman zapravo je žanr sam za sebe. Najveće Grunbergovo majstorstvo je način na koji hladnokrvno, nonšalantno prelazi granice koje su samo rijetki prešli. (...) Zbog svega navedenog prisiljeni smo *Tirzu* uvrstiti na popis obvezne lektire." – **Fabio**

Büchersteiger, književni portal Booksa, 13. prosinca 2017.

<http://www.booksa.hr/kolumne/zacitavanje/tirza>

"Utjeha koju nudi filozofija malo je surovija od one koju nudi umjetnost pa za odgovorima o čovjeku današnjice može se posegnuti i u neki od izvrsnih suvremenih romana. Naravno, uz hiperprodukciju kao prateću pojavu kapitalizma nije lako doći do istine koji su to romani, jer su svi, znate i sami, briljantni, romani epohe, najbolji u 21. stoljeću, ali čak i uz takav sveproždirući i nivelirajući marketing do čitatelja se ipak probiju i zaista važna djela. Primjerice, roman "*Tirza*" nizozemskog pisca Arnona Grunberga, koji će autor u svibnju promovirati pred zagrebačkom publikom, a koji se još 2006. godine predstavio hrvatskim čitateljima nagrađivanim romanom "*Plavi ponedjeljci*" (Profil). Objavljen prije dvije godine u izdanju nakladničke kuće Lector, roman "*Tirza*" vas u više od 400 stranica drži u napetosti i zapitanosti, rastvarajući komadić po komadić fasade zapadnog čovjeka današnjice: obitelj, posao, materijalni

status, kulturu, uljuđenu ksenofobiju, privid punoga i značajnog života." – **Ivana Bodrožić**, *BestBook*, časopis *Express*, 14. svibnja 2019.

<https://www.express.hr/kultura/evo-sto-stoji-iza-fasade-ugla-enog-zapadnjaka-21397>

O romanu

Jörgen Hofmeester vodi napadno dosadan, miran život s voljenom kćeri Tirzom.

Podredio ga je drugima; služio je djeci, ženi i poslu. Nakon naizgled idiličnog početka stvari se počinju neumoljivo razotkrivati. Postupno Hofmeester počinje gubiti sve što je bilo sigurno u njegovu životu. Jednoga dana na vratima njegove otmjene kuće pojavljuje se supruga koja ga je tri godine ranije napustila zbog mladenačke ljubavi. Istodobno Hofmeester biva otpušten u izdavačkoj kući u kojoj je radio kao urednik, a Tirza, zjenica njegova oka, otputuje u Afriku sa svojim momkom kojega Hofmeester smatra dvojnikom poznatoga terorista. No, opasnosti koje opaža u vanjskome svijetu zapravo se skrivaju u samom Hofmeesteru... Roman **Tirza** razračunava se s prividom, očinskom ljubavi, nemoći i uljuđenom ksenofobijom. Teško je ostati ravnodušan prema ovom Grunbergovu romanu koji nas bez predaha ispituje o vlastitim i vrijednostima svijeta oko nas. Intrigantna je to i dinamična knjiga koja drži pozornost bez popuštanja, što je jedva zamislivo u eri vladavine kratke priče. Vrijeme Ane Borongaj i Nataše Rostove, pa čak i "renesansnog" čitača iz sredine prošlog stoljeća ipak je ostalo iza nas. Prolazeći kroz naoko obične – danas neizbježno neurotične – europske građanske živote autor secira zakržljale međuljudske odnose, a pritom zapinje i za globalna pitanja, dotiče se sraza kultura i svjetova. Taj izvrstan poznavatelj ljudske psihe, a i društvene zbilje, vodi nas kroz likove i zbivanja od tmurnog sjevera do mističnih sunčanih dina, propitujući nas o svrsi u svijetu nedopustive dekadencije koju si gladni ne mogu priuštiti, a koja je proizvod svijeta bolesnog od vlastitog blagostanja. Neurotičan, frustriran, sarkastičan i dekadentan, glavni junak je čovjek zapadne današnjice, kojeg fokusiranje na materijalno i atrofirana komunikacija navode na preispitivanje svih ciljeva i motiva te vode u otuđenost i osamljenost, sve do najmračnijih predjela uma. U gotovo samoubilačkom svjetonazoru današnjeg društva individualnosti budi se ujevićevski vapaj za smislom čovjeka koji je naoko sam sebi dovoljan. Ironičan, humoran, mudar, bizaran i brutalan ovaj nam roman otvara oči pred pojavama koje doživljavamo svakodnevnima, a ne

zaobilazi ni izopačenost stasalu u izobilju zapada, gdje nedostatak ljubavi i nemogućnost stvarnog dodira iskrivljuju sliku stvarnosti, pa se ljudska priroda katkad s jednako strašnim licem probudi u takozvanoj civilizaciji kao i među kanibalima. Grunberg je vrlo vješt i zanimljiv pripovjedač, koji uglavnom izmiče trivijalnosti suvremenih trilera, a trenutci pretjeranosti i hrabri obrati mogu se doimati motiviranima ili potrebnima, što svakako ovisi o senzibilitetu čitatelja, odnosno njegovim očekivanjima. Međutim i sama Grunbergova briljantna opservacija današnjeg modernog i otuđenog čovjeka bila bi dovoljna da stranice ove knjige učini potpunima. Nedvojbeno magnetičan roman koji nas dugo nakon čitanja neće napustiti.

”Tirza je roman koji bi svaki pisac želio napisati.” - *NRC Handelsblad*

”Gotovo nitko od živih pisaca ne grize toliko snažno.” - *Corriere della Sera*

”Tirza je jasan i mračan prikaz onoga što ljudi čine sami sebi, a time i drugima. [...] S ovim romanom, Grunberg polako, ali sigurno napreduje prema klasi najboljih autora koji lucidno pišu o neshvatljivosti ljudskih postupaka.” - *Haarlems dagblad*

O autoru

Arnon Grunberg rođen je 1971. u Amsterdamu. Nakon što je izbačen iz gimnazije, radi kao pomoćnik apotekara, perač tanjura i izdavač te piše kazališne komade za jednu amsterdamsku kazališnu skupinu. U dvadesettrećoj godini debitirao je međunarodno hvaljenim romanom *Plavi ponedjeljci*, koji ga je proslavio munjevitom brzinom i koji je okrunjen dvjema nagradama; za najbolji i najprodavaniji prvijenac. Grunberg je danas jedan od najznačajnijih nizozemskih autora i prava je književna zvijezda. Dobitnik je mnogih važnih nizozemskih književnih nagrada, a njegove su knjige prevedene na dvadeset devet jezika. Osim što piše romane, novele, priče, eseje, poeziju i drame, redovito objavljuje kolumne u nizozemskim, njemačkim i američkim novinama. Romane *Povijest moje ćelavosti* i *Gstaad 95-98* te novelu *Monogaman* objavio je pod pseudonimom Marek van der Jagt. U Grunbergovom bogatom opusu ističu se romani:

Tirza, Tražitelj azila, Židovski Mesija, Naš stric, Srcem i dušom, Čovjek koji nije obolijevao i Madeži. Grunberg živi i radi u New Yorku.

www.lector.hr

